

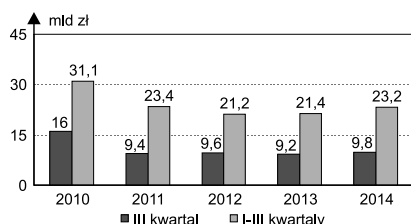
mgr Mariusz Sochacki¹⁾

Wzrost rynku zamówień publicznych na roboty budowlane w okresie trzech kwartałów 2014 roku

DOI: dx.doi.org/10.15199/33.2014.12.21

Po ponad dwóch latach spadków, w 2014 r. zanotowano istotne zwiększenie budowlanych inwestycji publicznych, do czego przyczynił się przede wszystkim wzrost, współfinansowanych ze środków UE, wydatków jednostek samorządu terytorialnego na infrastrukturę transportową. Ten pozytywny trend wynika m.in. z potrzeby pełnego wykorzystania funduszy z bieżącej perspektywy finansowej UE (2007 – 2013). Monitoring rynku zamówień publicznych na roboty budowlane prowadzony przez PAB-PCR&F Institute wskazuje, że w najbliższych kwartałach ten trend się utrzyma. Pomimo obserwowanego w kraju w ciągu trzech kwartałów 2014 r. spadku łącznej liczby ogłoszonych w BZP (zamówienia powyżej 14 tys. euro, ale poniżej progów UE) zamówień publicznych, wzrosła liczba i wartość zamówień na roboty budowlane (rysunek 1). W ciągu 9 miesięcy 2014 r. ogłoszono 35 723 (przed rokiem 34 771) zamówienia na roboty budowlane o łącznej wartości 23,2 mld zł (przed rokiem 21,4 mld zł), czyli o 2,7% większą liczbę zamówień i 8,4% większą ich wartość niż w analogicznym okresie 2013 r.

W ciągu 9 miesięcy 2014 r. w BZP opublikowano 41 827 wezwań do składania ofert na roboty budowlane, z tego 41 436 w trybie przetargu nieograniczonego, co stanowiło 99% łącznej liczby wszczętych postępowań. W trybie przetargu ograni-

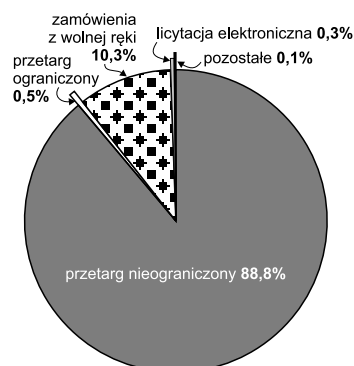

Rys. 1. Wartość zamówień publicznych na roboty budowlane ogłoszone w BZP w trzech kwartałach 2010 – 2014 [mld zł]

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

¹⁾ PAB-PCR&F Institute;
e-mail: sochacki@pab.waw.pl

czonego ogłoszono 214 wezwań, tj. 0,5% łącznej liczby wszczętych postępowań zamówień na roboty budowlane. W tym samym okresie w BZP opublikowano 31 714 ogłoszeń o udzielonych zamówieniach na roboty budowlane w trybie przetargu nieograniczonego, co stanowiło 88,8% łącznej liczby udzielonych zamówień (przed rokiem 88,2%). Natomiast w trybie z tzw. wolnej ręki inwestorzy publiczni zlecieli 3 663, a w trybie przetargu ograniczonego – 195. W trybie licytacji elektronicznej zamówiono 114 robót (rysunek 2).

Rys. 2. Udzielone zamówienia publiczne na roboty budowlane opublikowane w BZP wg trybu zamówienia, w ciągu trzech kwartałów 2014 r.

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

W ciągu trzech kwartałów 2014 r. przeprowadzono 277 postępowań dotyczących zamówień na roboty budowlane, w których przewidziano zaliczkowanie (zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a i 8b ustawy Pzp, ale poniżej progów UE), co stanowiło 0,66% ich łącznej liczby. Przeprowadzono też 18 postępowań dotyczących zamówień na roboty budowlane, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą się ubiegać wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne (zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a i 8b ustawy Pzp, ale poniżej progów UE).

W przypadku 2 222 postępowań o zamówienia na roboty budowlane przewidziano ich unieważnienie z powodu nieprzyznania środków pochodzących z budżetu UE i in. (zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a i 8b ustawy Pzp, ale poniżej progów UE).

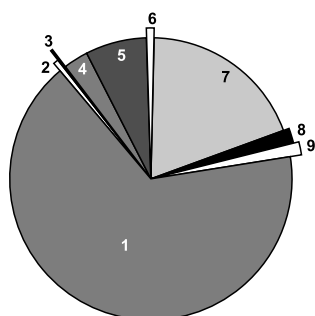
Najczęściej stosowanym kryterium oceny ofert była najniższa cena. Ponadto uwzględniano warunki gwarancji, termin realizacji, warunki umów, a także proponowane rozwiązania techniczne.

W ciągu 9 miesięcy 2014 r. spadła (z 4,73 w 2013 r. do 4,14 r. w roku bieżącym) średnia liczba ofert składanych na 1 zamówienie na roboty budowlane. Zmniejszyła się też średnia liczba odrzucanych ofert (odpowiednio z 2,49 do 1,9). W stosunku do 2013 r. natomiast o 10 dni wydłużył się średni czas trwania postępowań (z 39 dni w trzech kwartałach 2013 r. do 49 dni w analogicznym okresie bieżącego roku).

Największą liczbę (prawie 66,4%) zamówień w pierwszych trzech kwartałach 2014 r. zrealizowała administracja samorządowa gminna i miejska, wliczając do tej grupy również komunalne zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze oraz spółki komunalne. Na rysunku 3 przedstawiono, jaki był udział poszczególnych grup zamawiających roboty budowlane w trybie zamówień publicznych.

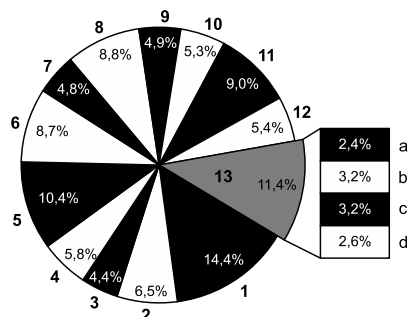
Najwięcej przetargów budowlanych w pierwszych trzech kwartałach 2014 r. przeprowadzono w województwach: mazowieckim (14,4%), śląskim (10,4%), małopolskim (9%), dolnośląskim (8,8%) oraz wielkopolskim (8,7%). Razem w tych pięciu województwach ogłoszono 51,3% łącznej liczby zamówień na roboty budowlane (rysunek 4).

W ciągu 9 miesięcy 2014 r. polscy publiczni inwestorzy udzieliili wykonawcom zagranicznym zamówień na roboty budowlane na kwotę 7 587,7 mln zł. Firmy z 8 krajów wygrały 33 przetargi na robo-

Rys. 3. Procentowy udział udzielonych zamówień publicznych na roboty budowlane wg kategorii zamawiających w ciągu trzech kwartałów 2014 r.: 1 – administracja samorządowa 66,4%; 2 – organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał 0,5%; 3 – instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego 0,2%; 4 – uczelnie publiczne 2,8%; 5 – samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej 7,0%; 6 – zamawiający sektоровy 0,9%; 7 – inny 19,1%; 8 – administracja rządowa centralna 1,6%; 9 – administracja rządowa terenowa 1,5%

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

Rys. 4. Procentowy udział udzielonych zamówień publicznych na roboty budowlane w ciągu trzech kwartałów 2014 r. w poszczególnych województwach: 1 – mazowieckie 14,4%; 2 – podkarpackie 6,5%; 3 – warmińsko-mazurskie 4,4%; 4 – pomorskie 5,8%; 5 – śląskie 10,4%; 6 – wielkopolskie 8,7%; 7 – zachodniopomorskie 4,8%; 8 – dolnośląskie 8,8%; 9 – kujawsko-pomorskie 4,9%; 10 – łódzkie 5,3%; 11 – małopolskie 9,0%; 12 – lubelskie 5,4%; 13 – inne 11,4 (a – opolskie 2,4%; b – podlaskie 3,2%; c – świętokrzyskie 3,2%; d – lubuskie 2,6%)

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

ty budowlane ogłoszone przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE – najczęściej firmy z Hiszpanii (12), Niemiec (7), Czech (6) oraz z Włoch (4) i po jednym z Japonii, Chin, Francji i Portugalii. Pod względem wartości udzielonych zamówień firmom zagranicznym dominujący udział miały firmy niemieckie 46,8% oraz hiszpańskie 32%, a udział włoskich wyniósł 14,1% (rysunek 5). W tym samym okresie pol-

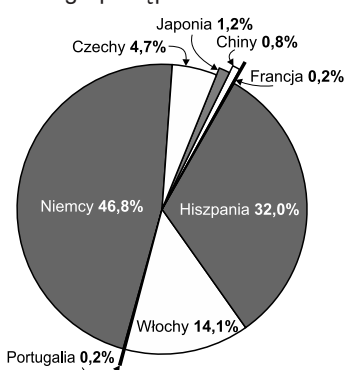
skim wykonawcom udało się pozyskać jedynie 5 zleceń o łącznej wartości nieprzekraczającej 11 mln euro tylko na jednym rynku UE – niemieckim.

Istotne zmiany kryteriów oceny ofert dla uczestników zamówień publicznych, w tym na roboty budowlane, zostały zawarte w znowelizowanej ustawie Prawo zamówień publicznych z 29 sierpnia 2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1232), która obowiązuje od 19 października 2014 r. (Informator UZP). W znowelizowanej ustawie:

- zmieniono brzmienie przepisu art. 91 ust. 2 ustawy przez dodanie do wymienionych w nim przykładowych kryteriów oceny ofert, kryteriów odnoszących się do aspektów społecznych i innowacyjnych oraz rozszerzono opis kryteriów środowiskowych;

- dodano przepis art. 91 ust. 2a, który ma na celu ograniczenie stosowania przez zamawiających ceny jako jedynego kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty. Dotyczy on tylko tych zamówień, których przedmiot jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe. W przypadku pozostałych zamawiający jest obowiązany zastosować obok ceny jeszcze co najmniej jedno kryterium oceny ofert spośród wymienionych w art. 91 ust. 2 ustawy lub inne, związane z przedmiotem zamówienia.

Katalog kryteriów zawarty w znowelizowanym przepisie art. 91 ust. 2 ustawy Pzp, analogicznie jak dotychczas, jest otwarty, zaś kryteria w nim podane mają wyłącznie charakter przykładowy. Zamawiający nadal zachowuje swobodę w doborze kryteriów oceny ofert, których zastosowanie w okolicznościach określonego postępowania o udzielenie

Rys. 5. Procentowy udział wartości zamówień udzielonych firmom zagranicznym w Polsce wg krajów oferentów w ciągu trzech kwartałów 2014 r.

Źródło: PAB-PCR&F Institute, TED

zamówienia publicznego umożliwi wybór optymalnej oferty odpowiadającej potrzebom zamawiającego. Stosowane kryteria powinny mieć charakter obiektywny i niedyskryminacyjny oraz spełniać inne warunki określone w ustawie (np. wynikający z art. 91 ust. 3 ustawy zakaz stosowania kryteriów dotyczących właściwości wykonawcy). Nowe kryteria uwzględnione w przykładowym katalogu z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp mają na celu zachęcenie zamawiających do dokonywania wyboru oferty najkorzystniejszej z wykorzystaniem kryteriów społecznych, środowiskowych i innowacyjnych.

Należy podkreślić, że od 19 października 2014 r. zamawiający może zastosować cenę jako jedyne kryterium oceny ofert wyłącznie w przypadku przedmiotów zamówienia powszechnie dostępnych na rynku i o ustalonych standardach jakościowych, chyba że udziela zamówienia w trybie licytacji elektronicznej. W pozostałych przypadkach, z wyłączeniem trybu zapytanie o cenę, zamawiający przy wyborze najkorzystniejszej oferty zobowiązany jest wprowadzić także inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, przy czym doboru poszczególnych kryteriów, jak i przypisania im odpowiedniej wagi dokonuje zamawiający stosownie do okoliczności udzielenia zamówienia, z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu zamówienia.

W przypadku udzielenia zamówień na roboty budowlane, charakteryzujące się często dużą złożonością oraz indywidualnym dostosowaniem dokumentacji przetargowej do każdorazowych potrzeb inwestycyjnych zamawiającego, należy uznać, że wykazanie powszechnej dostępności takiego przedmiotu będzie często niezwykle trudne. Tym samym, przepis art. 91 ust. 2a ustawy ograniczy stosowanie wyłącznie kryterium cenowego m.in. do prostych zamówień na roboty budowlane. Ustawa nie precyzuje, w ilu procentach o wyborze danej oferty ma decydować cena, a w ilu pozostałe kryteria. Decyzję w tym zakresie, analogicznie jak w dotychczasowym stanie prawnym, każdorazowo podejmuje zamawiający, kierując się specyfiką przedmiotu zamówienia oraz własnymi potrzebami.

Otrzymano 25.11.2014 r.